

Семенишена Юлія
студент

Ясінська Тамара

викладач

Кам'янець-Подільський коледж харчової промисловості НУХТ
м. Кам'янець-Подільський

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ: ЗМІНИ В НАЦІОНАЛЬНИХ СТАНДАРТАХ

В Україні відбуваються процеси реформування системи обліку та фінансової звітності, зумовлені зміною економічної системи та інтеграцією до Європейського Союзу (ЄС).

Дослідження питань теоретичного і методичного процесу формування фінансової звітності знайшли відображення в працях вітчизняних вчених: М.Т.Білухи, Ф.Ф. Бутинця, С.Ф. Голова, В.Г. Горелкіна, Ю.І. Осадчого, В.В.Сопка, В.К. Савчука, В.М. Пархоменка, П.Я. Хоміна, Л.В. Чижевської та ін.

Значний внесок у вирішення зазначених проблем внесли зарубіжні вчені: Л. Бернстайна, Ван Бреди, Г. Велша, Т. Карліна, В.В. Ковальова, Д.Колдуела, М.Лінга, В. МакКензі, Д. Міддлтона, Б.Нідлза, Ж. Рішара, Я.В. Соколова, Е.С. Хендріксена, А.Д.Шеремета та ін.

Питання представлення фінансової звітності в іноземній валюті у своїх працях досліджували зарубіжні та деякі вітчизняні вчені: П. Андреї (P. Andrei), Х. Гернон (H. Gernon), С.Ф. Голов, І. Кацумото (I. Kazumoto), В.М. Костюченко, Н.Б. Литвин, О. Медейрос (O. Medeiros), Дж. Пінто (J. Pinto), В. Тсуї (W. Tsui), Ф. Чої (F. Choi) та ін.

Наукові досягнення вчених-економістів та практиків стали основою подальшого дослідження проблем формування та інтерпретації інформації фінансової звітності, а також удосконалення її аудиту і аналізу фінансового стану та фінансових результатів підприємства.

Фінансова бухгалтерська звітність – бухгалтерська звітність загального призначення, що містить інформацію про фінансове положення, результати діяльності, рух грошових коштів підприємства і зміни у складі власного капіталу підприємства, яка є корисною для широкого кола користувачів при ухваленні ними економічних рішень.

Ще восени 2012 року Мінфін України ознайомив нас із проектом змін до основних засад подання фінансової звітності. Врешті-решт документ прийнято. Наказом Мінфіну від 07.02.2013 р. №73 затверджено нове НП(С)БО 1 на заміну П(С)БО 1, 2, 3, 4 та 5, які окремо визначали порядок подання кожної з основних форм фінансової звітності.

Метою змін було наближення обліку та подання фінансової звітності за національними стандартами до міжнародних стандартів обліку.

Слід зауважити, що нове НП(С)БО 1 отримало «підвищення у статусі»: стало «національним». Таким чином, на сьогодні на Україні діє 2 національних положення (стандарти) та 29 П(С)БО.

У НП(С)БО 1 визначено мету, склад і принципи підготовки фінансової звітності та вимоги до визнання і розкриття її елементів [1]. В основу

формулювання сутності фінансової бухгалтерської звітності було покладено мету фінансових звітів загального призначення, визначену МСБО 1 «Представлення фінансових звітів».

Норми НП(С)БО 1 застосовуються до фінансової звітності і консолідованої фінансової звітності юридичних осіб (далі - підприємства) усіх форм власності (крім банків та бюджетних установ), які зобов'язані подавати фінансову звітність згідно із законодавством.

НП(С)БО 1 ділить фінансову звітність на річну та проміжну.

Для проміжної (квартальної) звітності у 2013 році є чинними: форма №1 Баланс (Звіт про фінансовий стан); форма №2 Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупні доходи).

Пунктом 3 НП(С)БО 1 передбачено, що нові форми звітності вперше застосовуються при складанні фінансового звіту за I квартал 2013 р. [1].

Для суб'єктів малого підприємництва (юридичні особи з чисельністю працівників до 50 осіб та річним доходом менше 10 млн. євро (ст. 55 ГКУ), а також для платників єдиного податку та підприємств, що згідно вимог п. 154.6 Податкового Кодексу України (далі - ПКУ) мають право на застосування ставки податку на прибуток 0%, у I кварталі 2013 року залишається чинним порядок подання фінансової звітності, передбачений нормами П(С)БО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва».

Зокрема, у Стандарті 25 передбачено, що Норми цього Положення (стандарту) застосовуються для складання фінансового звіту суб'єктами малого підприємництва - юридичними особами, які визнані такими відповідно до законодавства, крім довірчих товариств, страхових компаній, банків, ломбардів, інших фінансово-кредитних та небанківських фінансових установ, суб'єктів підприємницької діяльності, які здійснюють обмін іноземної валюти, є виробниками та імпортерами підакцизних товарів, а також суб'єктів підприємницької діяльності, у статутному капіталі яких частка вкладів, що належить юридичним особам - засновникам та учасникам цих суб'єктів, які не є суб'єктами малого підприємництва, перевищує 25 відсотків [3]. У Господарському Кодексі таке обмеження відсутнє.

Пунктом 1 розділу IV П(С)БО 25 передбачено, що підприємства, які для складання фінансову звітності застосовують міжнародні стандарти фінансової звітності для малих і середніх підприємств, повинні використовувати форми звітів, затверджені цим Національним положенням (стандартом). Таким чином малі підприємства, які ведуть бухгалтерський облік за міжнародними стандартами, повинні формувати повний комплект фінансової звітності, передбачений НП(С)БО 1, а не фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва, передбачений П(С)БО 25.

НП(С)БО 1 не дає детального опису кожної статті Балансу і Звіту про фінансові результати, як це було передбачено раніше. Це пов'язано з тим, що розробники нового стандарту прагнули максимально зблизити форми фінансової звітності з нормами МСФЗ.

Однак, на нашу думку, це може спричинити певні ускладнення для тих підприємств, які не використовують міжнародні стандарти фінансової звітності, оскільки облік багатьох операцій за правилами П(С)БО не збігається з обліком

згідно МСФЗ навіть попри те, що на даний момент Міністерством фінансів України вже затверджено Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності (Наказом від 28.03.2013 р. № 433) [2].

Основні відмінності НП(С)БО 1 від раніше діючих стандартів викладемо стисло.

Назви форм доповнені назвами у дужках, аналогічними формам згідно МСФЗ: тепер Баланс називається також «Звіт про фінансовий стан», а Звіт про фінансові результати - «Звіт про сукупний дохід».

Нове положення вже не містить жорсткого порядку заповнення усіх рядків фінансової звітності та проставлення прочерків у тих рядках, де були відсутні показники. Підприємства можуть не наводити статті, за якими відсутня інформація до розкриття (крім випадків, якщо така інформація була в попередньому звітному періоді), а також додавати статті із збереженням їх назви і коду рядка з переліку додаткових статей фінансової звітності, наведених у додатку 3 до цього Національного положення (стандарту), у разі якщо стаття відповідає таким критеріям:

- інформація є суттєвою;
- оцінка статті може бути достовірно визначена.

У НП(С)БО 1 відсутня вимога щодо укладання фінансової звітності у тисячах гривень без десяткових знаків, як це було передбачено попередніми П(С)БО 2 - П(С)БО 5. Виходячи з принципу єдиного грошового вимірника, який передбачає вимірювання та узагальнення всіх операцій підприємства у його фінансовій звітності в єдиній грошовій одиниці, можна зробити висновок, що тепер є можливість самостійно визначити, у якому вимірнику формувати звітність. Головне, щоб цей вимірник був єдиним для усіх форм звітності.

Одним з важливих нововведень, внесених НП(С)БО 1, є можливість вибору одного з варіантів складання звіту про рух грошових коштів: за прямим чи непрямим методом. Стандарт містить дві форми такого звіту: Форма № 3 - за прямим методом та Форма № 3-н - за непрямим методом. Проте, прямий метод виглядає більш прозорішим, так як базується на основі реальних грошових потоків.

Також необхідно нагадати, що з 01.01.2013 р. набрало чинності Положення бухгалтерського обліку «Податкові різниці» (наказ Мінфіну від 25.01.2011р. № 27). Згідно розділу III даного положення у фінансовій звітності відображаються постійні та тимчасові податкові різниці, які мають враховуватися при визначенні податкового прибутку (збитку) звітного періоду [4]. У свою чергу, згідно розділу IV НП(С)БО 1 у фінансовій звітності обов'язково наводиться інформація, розкриття якої вимагають національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку або міжнародні стандарти фінансової звітності та/або інші нормативно-правові акти Міністерства фінансів України з питань бухгалтерського обліку [1].

Така інформація, як правило, наводиться у Примітках до фінансової звітності. Підприємства, що готують фінансову звітність відповідно до НП(С)БО, за I квартал 2013 року інформацію про податкові різниці у фінзвітності не відображали, оскільки Примітки не подаються при укладанні проміжної фінансової звітності. У свою чергу форми балансу і звіту про фінансові

результати не містять окремі рядки для відображення податкових різниць.

Пунктом 3 розділу 1 НП(С)БО 1 наведено визначення консолідованої фінансової звітності - це звітність, яка відображає фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства та його дочірніх підприємств як єдиної економічної одиниці.

Для підприємств, що укладають консолідовану фінансову звітність, передбачені окремі форми звітності (Додаток 2 до НП(С)БО 1). Їхня відмінність від основних форм – у назвах, які починаються зі слова «Консолідований» та наявності декількох додаткових рядків.

Пунктом 11 розділу II НП(С)БО 1 передбачено, що підприємства, які відповідно до законодавства застосовують міжнародні стандарти фінансової звітності і відповідно до міжнародного стандарту фінансової звітності 1 "Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності" подають першу річну фінансову звітність за міжнародними стандартами, у балансі наводять інформацію на початок і кінець звітного періоду, а також на дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності.

Строки подання квартальної фінансової звітності для підприємств не змінилися – не пізніше 25 числа місяця, що настає за звітним кварталом. Щодо податкового аспекту, то слід зазначити, що згідно вимог пункту 46.2 ПКУ платник податку на прибуток подає разом з відповідною податковою декларацією квартальну або річну фінансову звітність (крім малих підприємств) у порядку, передбаченому для подання податкової декларації. Отже, якщо квартальна податкова декларація з податку на прибуток не подається, подавати квартальну звітність в податкові органи не потрібно.

Таким чином, НП(С)БО 1 – це черговий крок назустріч міжнародним стандартам фінансової звітності.

Проте, даний стандарт в деяких моментах суперечить як вітчизняному законодавству в сфері регулювання бухгалтерського обліку, так і міжнародним стандартам. Тому вже сьогодні постає необхідність у внесенні змін в Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та П(С)БО, що, цілком можливо, відбудеться вже в недалекому майбутньому.

Список використаних джерел

1. Загальні вимоги до фінансової звітності [Національне положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 (Наказ МФУ від 07.02.2013 № 73)] : за станом на 10.11.2013 р. [Електронний ресурс]. – Джерело доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення 10.11. 2013 р.).

2. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності (Наказ Міністерства фінансів України від 28.03.2013 № 433) : за станом на 11.11.2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.auditcnt.com.ua/news/view_news.php?id=399 (дата звернення 11.11. 2013 р.).

3. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» [Наказ Міністерства фінансів України від 25.02.2000 № 39] : за станом на 15.11.2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00> (дата звернення

15.11.2013 р.).

4. Про затвердження Положення бухгалтерського обліку «Податкові різниці» [Наказ Міністерства фінансів України 25.02.2000 N 39] : за станом на 15.11.2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0212-11> (дата звернення 15.11.2013 р.).

5. Податковий кодекс України [Верховна Рада України; Кодекс України, Закон, Кодекс від 02.12.2010 № 2755-VI] : за станом на 15.11.2013 р. [Електронний ресурс] / Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2011. – № 13-14, № 15-16, № 17. – С.112. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення 15.11.2013 р.).

Смоляр Ірина
студент магістратури
Садовська Ірина
к.е.н., професор
Луцький національний технічний університет
м. Луцьк

КАДРОВА ПОЛІТИКА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА В ЧАСТИНІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ

Однією з найважливіших умов формування ефективної облікової системи, яка б забезпечувала управлінський персонал достовірною та оперативною інформацією про виробничі витрати є наявність висококваліфікованого персоналу та раціональний розподіл обов'язків між окремими працівниками бухгалтерської служби.

Кількість працівників облікової служби залежатиме, перш за все, від розміру підприємства. Оптимальний склад обліковців, що займатимуться обліком виробничих витрат, на нашу думку, є наступний: головний бухгалтер, бухгалтер з обліку запасів, бухгалтер з обліку виробництва, економіст-аналітик.

Відповідно необхідно встановити кваліфікаційні вимоги до кожної з перелічених посад: освіта, трудові навички (зокрема, робота з бухгалтерськими документами, комп'ютером, вміння працювати в програмному забезпеченні, яке використовує підприємство, тощо), стаж роботи. Також підприємство може встановити ряд другорядних вимог для забезпечення дотримання стратегії кадрової політики та іміджу підприємства (вік, стать, тощо).

Складовою кадрової політики є також система оплати праці. Оскільки працівники облікової служби відносять до категорії службовців, їх заробітна плата буде сформована у вигляді тарифного окладу. Для зацікавлення працівників у максимально продуктивній роботі підприємство може застосовувати систему преміювання за пропозиції щодо вдосконалення обліку,